

AB 2019/142**AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE**

6 februari 2019, nr. 201803765/1/A1

(Mr. C.H.M. van Altena)

m.nt. T.N. Sanders

Art. 4:106, 4:112, 5:32, 5:35 Awb

ABkort 2019/79

ECLI:NL:RVS:2019:327

Aanmaning zonder betalingstermijn is geen aanmaning.

De Afdeling stelt vast dat de begunstigingstermijn eindigde op 27 april 2017. Omdat de overtreding op dat moment niet beëindigd was, is de dwangsom op 28 april 2017 verbeurd. Het college heeft in de brief van 6 februari 2018 meegedeeld dat de brief een aanmaning is als bedoeld in art 4:112 Awb en bedoeld is om verjaring van de in de brief genoemde vorderingen te verhinderen. Daarnaast staat in de brief dat het college bij niet-tijdige betaling deze betaling kan afdwingen aan de hand van invorderingsmaatregelen. In de brief is echter geen betalingstermijn vermeld. Dat betekent dat de brief van 6 februari 2018 niet kan worden aangemerkt als een aanmaning als bedoeld in art. 4:106, in samenhang gelezen met art. 4:112 Awb.

Uitspraak op de hoger beroepen van
1. Het college van burgemeester en wethouders van Neder-Betuwe, te Opheusden, gemeente Neder-Betuwe,

2. Appellant 2, te Kesteren, gemeente Neder-Betuwe,

tegen de uitspraak van de Rechtbank Gelderland van 30 maart 2018 in 17/4567, 17/5932 en 17/5935 in het geding tussen:

Appellant 2,

en

Het college.

Procesverloop

Bij besluit van 7 juni 2016 heeft het college appellant 2 onder oplegging van een dwangsom van € 15.000 gelast om uiterlijk binnen zes maanden na dagtekening van dit besluit de overtreding van artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: de Wabo) ongedaan te maken door de bewoning van de bedrijfswoning aan de locatie-a te Kesteren (hierna: het perceel), door personen die geen enkele relatie hebben met het op het perceel gevestigde bedrijf, te staken en gestaakt te houden.

Bij besluit van 3 maart 2017 heeft het college appellant 2 onder oplegging van een dwangsom van € 45.000 gelast om uiterlijk zes weken na de verzenddatum van dit besluit de overtreding van artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo ongedaan te maken door de bewoning van de bedrijfswoning op het perceel, door personen die geen enkele relatie hebben met het op het perceel gevestigde bedrijf, te staken en gestaakt te houden.

Bij besluit van 4 april 2017 heeft het college bij appellant 2 een verbeurde dwangsom van € 15.000 ingevorderd.

Bij besluit van 19 juni 2017 heeft het college bij appellant 2 een verbeurde dwangsom van € 45.000 ingevorderd.

Bij besluit van 20 juli 2017 heeft het college het door appellant 2 gemaakte bezwaar tegen het besluit van 7 juni 2016 niet-ontvankelijk verklaard.

Bij afzonderlijke besluiten van 25 september 2017 heeft het college de door appellant 2 gemaakte bezwaren tegen de besluiten van 3 maart 2017 en 4 april 2017 ongegrond verklaard.

Bij uitspraak van 30 maart 2018 heeft de rechtbank het door appellant 2 tegen de besluiten van 20 juli 2017 en 25 september 2017 dat betrekking heeft op het besluit van 4 april 2017 ingestelde beroep niet-ontvankelijk verklaard en het door appellant 2 tegen het besluit van 25 september 2017 dat betrekking heeft op het besluit van 3 maart 2017 ingestelde beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht (niet opgenomen; red.).

Tegen deze uitspraak hebben het college en appellant 2 hoger beroep ingesteld.

Appellant 2 heeft een schriftelijke uiteenzetting gegeven.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 3 januari 2019, waar het college, vertegenwoordigd door mr. G. Bussink-Klein Wolterink, en appellant 2, vertegenwoordigd door mr. J.J.H. Hulshof, advocaat te Arnhem, zijn verschenen.

Overwegingen*Inleiding*

1. Appellant 2 is eigenaar van het perceel. De bedrijfswoning op het perceel werd ten tijde van belang bewoond door personen die niet werkzaam zijn bij het bedrijf dat gevestigd is op het perceel. Het perceel heeft volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan 'Bedrijventerrein' de bestemming 'Bedrijventerrein' met de functieaanduiding 'Bedrijfswoning'. Het college stelt zich op het standpunt dat het (laten) bewonen van de bedrijfswoning op het perceel door personen die geen enkele relatie hebben met het

op het perceel gevestigde bedrijf in strijd is met het bestemmingsplan.

Aangevallen uitspraak

2. In de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank overwogen dat appelland 2 geen belang heeft bij een inhoudelijke behandeling van zijn beroep dat gericht is tegen het besluit van 20 juli 2017 en het besluit van 25 september 2017 dat betrekking heeft op het besluit van 4 april 2017, omdat de bevoegdheid tot invordering van het college verjaard is. De rechtbank heeft daarom het beroep van appelland 2 in zoverre niet-ontvankelijk verklaard. Verder heeft de rechtbank wat betreft het besluit van 25 september 2017 waarbij de last in het besluit van 3 maart 2017 is gehandhaafd, overwogen dat het beroep op het gelijkheidsbeginsel niet slaagt.

Hoger beroep van het college

3. Het college betoogt dat de rechtbank het beroep van appelland 2 dat gericht is tegen de besluiten van 20 juli 2017 en 25 september 2017 dat betrekking heeft op het besluit van 4 april 2017, ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard. Het voert aan dat het oordeel van de rechtbank gebaseerd is op een feitelijke onjuistheid. Volgens het college is de aanmaning van 18 april 2017 per abuis niet aan het dossier toegevoegd, waardoor de rechtbank het stuk niet in haar oordeel heeft kunnen betrekken. Omdat de verjaring van de vordering door de aanmaning van 18 april 2017 is gestuit, is de bevoegdheid tot invordering niet verjaard, aldus het college.

3.1. De Afdeling stelt vast dat de brief van 18 april 2017 zich bevindt in het rechtbankdossier. Alleen daarom al mag deze brief, anders dan appelland 2 aanvoert, betrokken worden bij de beoordeling van het hoger beroep van het college.

3.2. Uit de aangevallen uitspraak blijkt niet dat de rechtbank de brief van 18 april 2017 bij haar beoordeling heeft betrokken. De Afdeling zal beoordelen of deze brief een aanmaning is als bedoeld in artikel 4:106 in samenhang gelezen met artikel 4:112 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb).

3.3. Artikel 4:106 van de Awb luidt:

“Het bestuursorgaan kan de verjaring ook stuiten door een aanmaning als bedoeld in artikel 4:112, een beschikking tot verrekening of een dwangbevel dan wel door een daad van tenuitvoerlegging van een dwangbevel.”

Artikel 4:112 luidt:

“1. Het bestuursorgaan maant de schuldenaar die in verzuim is schriftelijk aan tot betaling binnen twee weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de aanmaning is toegezonden.

2. Bij wettelijk voorschrift kan een andere termijn worden vastgesteld.

3. De aanmaning vermeldt dat bij niet tijdige betaling deze kan worden afgedwongen door op kosten van de schuldenaar uit te voeren invorderingsmaatregelen.”

Artikel 5:35 luidt:

“In afwijking van artikel 4:104 verjaart de bevoegdheid tot invordering van een verbeurde dwangsom door verloop van een jaar na de dag waarop zij is verbeurd.”

3.4. In de memorie van toelichting bij de Aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht (Vierde tranche Algemene wet bestuursrecht), *Kamerstukken II, 29702*, 3, p. 58–60) is met betrekking tot de aanmaning weergegeven dat die een herinnering is te betalen en dat, indien niet tijdig is betaald en de schuldenaar dus in verzuim is, het bestuursorgaan alvorens over te gaan tot het uitvaardigen van een dwangbevel een schriftelijke aanmaning laat volgen waarin wordt verzocht om op korte termijn alsnog te betalen. Voorts is in de memorie van toelichting weergegeven dat de schuldenaar in de aanmaning tevens wordt gewaarschuwd voor mogelijke invorderingsmaatregelen. Hij krijgt nog twee weken om zijn schuld te voldoen en na het verstrijken van de aanmaningstermijn heeft het bestuursorgaan de bevoegdheid om tot dwanginvordering over te gaan, aldus de memorie van toelichting.

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in de uitspraak van 18 juli 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2405, dient, gelet op hetgeen in de memorie van toelichting is weergegeven, uit het oogpunt van rechtszekerheid voor de aangeschrevene uit een aanmaning onmiskenbaar te blijken dat ingeval niet wordt betaald na afloop van de daarin vermelde betalingstermijn dwanginvordering zal volgen.

De brief van 18 april 2017 betreft een factuur met de beschrijving ‘verbeuren dwangsom locatie-a te Kesteren’ en is gericht aan appelland 2. De Afdeling stelt vast dat in de factuur van 18 april 2017 geen waarschuwing voor mogelijke invorderingsmaatregelen is opgenomen. Dat betekent dat de brief daarom niet kan worden aangemerkt als een aanmaning als bedoeld in artikel 4:106, in samenhang gelezen met artikel 4:112 van de Awb. De verjaring is niet gestuit als bedoeld in artikel 4:106 van de Awb, waardoor de bevoegdheid tot invordering van het college is verjaard. Daarom heeft de rechtbank terecht overwogen dat appelland 2 geen belang heeft bij een inhoudelijke beoordeling van zijn beroep dat gericht is tegen het besluit van 20 juli 2017 en het besluit van 25 september 2017 dat betrekking heeft op het besluit van 4 april 2017 en het beroep terecht niet-ontvankelijk verklaard.

Het betoog faalt.

Hoger beroep van appelland 2

4. Appelland 2 stelt aan de orde dat hij geen belang meer heeft bij de beoordeling van zijn hoger beroep, omdat de bevoegdheid tot invordering van de in het besluit van 3 maart 2017 neergelegde dwangsom van € 45.000 ook is verjaard. Hij voert aan dat de brief van 6 februari 2018 geen aanmaning is als bedoeld in artikel 4:106, in samenhang gelezen met artikel 4:112 van de Awb, omdat daarin geen betalingstermijn is opgenomen. Volgens appelland 2 is de betalingstermijn een constitutief vereiste voor een aanmaning. Hij verwijst daarbij naar de uitspraak van de Afdeling van 18 juli 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2405.

4.1. Zoals de Afdeling onder 3.4. al heeft overwogen, dient uit oogpunt van rechtszekerheid voor de aangeschrevene uit een aanmaning onmiskenbaar te blijken dat ingeval niet wordt betaald na afloop van de daarin vermelde betalingstermijn dwanginvordering zal volgen.

4.2. De Afdeling stelt vast dat de begunstigingstermijn eindigde op 27 april 2017. Omdat de overtreding op dat moment niet beëindigd was, is de dwangsom op 28 april 2017 verbeurd. Het college heeft in de brief van 6 februari 2018 medegedeeld dat de brief een aanmaning is als bedoeld in artikel 4:112 van de Awb en bedoeld is om verjaring van de in de brief genoemde vorderingen te verhinderen. Daarnaast staat in de brief dat het college bij niet tijdige betaling deze betaling kan afdwingen aan de hand van invorderingsmaatregelen. In de brief is echter geen betalingstermijn vermeld. Dat betekent dat de brief van 6 februari 2018 niet kan worden aangemerkt als een aanmaning als bedoeld in artikel 4:106, in samenhang gelezen met artikel 4:112 van de Awb. De verjaring van de bevoegdheid tot invordering is derhalve niet tijdig gestuit. De bevoegdheid tot invordering is verjaard, zodat de verbeurde dwangsom niet meer bij appelland 2 kan worden ingevorderd. Appelland 2 heeft zelf verklaard dat hij in dat geval geen belang meer heeft bij een inhoudelijke beoordeling van zijn hoger beroep. Gelet hierop zal de Afdeling het hoger beroep van appelland 2 niet-ontvankelijk verklaren.

Conclusie

5. Het hoger beroep van het college is ongegrond. Het hoger beroep van appelland 2 is niet-ontvankelijk.

6. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. verklaart het hoger beroep van appelland 2 niet-ontvankelijk;

II. bevestigt de uitspraak van de Rechtbank Gelderland van 30 maart 2018 in 17/4567, 17/5932 en 17/5935, voor zover het beroep van appelland 2 tegen de besluiten van 20 juli 2017 en 25 september 2017 dat betrekking heeft op het besluit van 4 april 2017 niet-ontvankelijk is verklaard;

III. bepaalt dat van het college van burgemeester en wethouders van Neder-Betuwe een griffierecht ten bedrage van € 508 (zegge: vijfhonderdacht euro) wordt geheven.

Noot

1. De bestuursrechtelijke aanmaning is uitgekleeft tot wat volgens de Afdeling de kern is van de aanmaning: de waarschuwing aan de overtreder dat als hij niet tijdig betaald, dwanginvordering zal volgen. Alle andere eisen in de Awb leken niet bepalend voor de vraag of er sprake is van een aanmaning. Voor alle ins- en outs verwijs ik graag naar AB 2018/245 (met mijn annotatie). Uit deze uitspraak blijkt dat de aanmaning wel nog aan één andere eis moet voldoen: er moet wel een betalingstermijn worden gegeven waarbinnen moet worden betaald.

2. In een aanmaning moet de overheid ingevolge art. 4:112 lid 1 Awb de schuldenaar een termijn van twee weken geven om alsnog te betalen. De Afdeling heeft al eerder bepaald dat deze betalingstermijn van twee weken niet een constitutief vereiste is (lees: dat het niet van belang is voor de vraag of er sprake was van een aanmaning), 'nu de termijn waarbinnen moet worden betaald voor een aanmaning als zodanig niet bepalend is' (AB 2014/418 met mijn annotatie). Een betalingstermijn van acht dagen volstond daarom (zie ook CRvB 12 november 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:3951). Een kortere betalingstermijn doet dan ook niet af aan het aanmaningskarakter, aldus de Afdeling en de Raad.

3. Uit deze uitspraak blijkt nu dat, hoewel de lengte van de betalingstermijn kennelijk niet bepalend is voor het aanmaningskarakter van het schrijven, het wel noodzakelijk is dat het bestuursorgaan een betalingstermijn noemt. In dit geval heeft het bestuursorgaan wel voldaan aan alle andere wettelijke eisen om van een aanmaning te kunnen spreken, maar is per abuis geen betalingstermijn genoemd. Daarom is er geen sprake van een aanmaning.

4. Dat vind ik een begrijpelijk onderdeel – wetenschap van de termijn waarbinnen je

alsnog moet betalen is wel zo handig als er wordt gewaarschuwd dat als niet binnen die termijn wordt betaald dwanginvoordering zal volgen.

5. Wel roept dit oordeel bij mij gelijk de vraag op: wat als er nu een aanmaning komt met een onredelijke betalingstermijn van één of twee dagen? Is het dan ook nog steeds een aanmaning volgens de Afdeling? Ik ben benieuwd! Altijd leuk als er nog wat is om naar uit te kijken als annotator. T.N. Sanders

AB 2019/143

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

16 januari 2019, nr. 201802578/1/A3
(Mr. E. Steendijk)
m.nt. A.C. Hendriks

Art. 2.6.5, 2.6.8, 2.6.11 Huisvestingsverordening Amsterdam 2016; Beleidsregel 5 van de Beleidsregels woonruimteverdeling en woonruimtevoorraad Amsterdam 2017

ECLI:NL:RVS:2019:105

College wijst verzoek urgentieverklaring op medische gronden terecht af. Geen reden hardheidsclausule.

Het college heeft zich terecht op het standpunt gesteld dat appelland geen urgent huisvestingsprobleem heeft. Dit is op grond van art. 2.6.5 lid 1 aanhef en onder b Huisvestingsverordening, een zogenoemde algemene weigeringsgrond. In de Beleidsregels woonruimteverdeling en woonruimtevoorraad Amsterdam 2017 is deze bepaling nader uitgewerkt in beleid. Het college heeft zich voor de beoordeling aangesloten bij deze uitwerking en heeft overwogen dat in ieder geval geen sprake is van een urgent huisvestingsprobleem als de aanvrager inwonend is bij een ander huishouden. Appelland woont in bij een vriend en het college heeft zich dus terecht op het standpunt gesteld dat hij geen urgent huisvestingsprobleem heeft, ook al er vaart appelland zijn woonsituatie als inwonende als niet ideaal of zelfs problematisch. De rechtbank heeft terecht overwogen dat, hoewel volgens appelland geen sprake is van inwoning maar van noodopvang, appelland niet dakloos is. Het briefadres en de bijstandsuitkering voor daklozen maken dit niet anders, omdat appelland niet betwist dat hij bij een vriend slaapt.

De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat nu de algemene weigeringsgrond van toepassing is, aan de bespreking van de medische noodzaak van een urgentieverklaring als bedoeld in art. 2.6.8 lid 1

aanhef en onder b van de Huisvestingsverordening niet wordt toegekomen.

De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat het college niet gehouden was met toepassing van de hardheidsclausule tot afgifte van een urgentieverklaring over te gaan. De rechtbank heeft terecht overwogen dat het college zich mocht baseren op het medisch advies van de GGD-arts, omdat het op een onpartijdige, objectieve en inzichtelijke wijze is uitgebracht. De arts heeft appelland gezien, met hem gesproken en medische informatie van zijn behandelaars geraadpleegd. Uit het medisch advies van 11 april 2017 kan worden afgeleid dat appelland schouder- en rugklachten heeft en psychische problemen. De arts heeft geconcludeerd dat er geen medische contra-indicatie is voor het wonen op kamers of inwonen bij derden. De door appelland in bezwaar verstrekte medische stukken zijn door de arts geraadpleegd en zijn niet onverenigbaar met zijn conclusie. Het college heeft zich op grond van het medisch advies op het standpunt mogen stellen dat niet van een schrijnende situatie kan worden gesproken die zou moeten leiden tot toepassing van de hardheidsclausule. De rechtbank heeft daarnaast terecht geoordeeld, dat het college heeft mogen overwegen dat vergelijkbare situaties veelvuldig voorkomen in Amsterdam en dat de situatie van appelland niet uitzonderlijk is.

Uitspraak op het hoger beroep van appelland, tegen de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam van 13 februari 2018 in 17/5537 in het geding tussen:

Appelland,
en

Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam.

Procesverloop

Bij besluit van 19 april 2017 heeft het college de aanvraag van appelland om een urgentieverklaring afgewezen.

Bij besluit van 10 augustus 2017 heeft het college het door appelland daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard.

Bij uitspraak van 13 februari 2018 heeft de rechtbank het door appelland daartegen ingestelde beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht (niet opgenomen; red.).

Tegen deze uitspraak heeft appelland hoger beroep ingesteld.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 10 december 2018, waar het college, vertegenwoordigd door mr. N. Hamdach, is verschenen.